

**UCHWAŁA NR XXII/166/2016
RADY POWIATU TARNOGÓRSKIEGO**

z dnia 14 czerwca 2016 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2011-2016” za rok
2015**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2015r. poz. 1445 z późn. zm.¹⁾), art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity: Dz. U. 2015r. poz. 1390) oraz uchwały nr XI/110/2011 Rady Powiatu w Tarnowskich Górach z dnia 28 czerwca 2011 roku w sprawie przyjęcia „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2011 – 2016”

**Rada Powiatu
uchwała:**

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2011-2016” za rok 2015 w treści stanowiącej załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Tarnogórskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 4. Uchwała podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

Przewodniczący Rady Powiatu

Adam Chmiel

---

¹⁾Przepisy wprowadzające zmiany opublikowano: Dz. U. z 2015 r. poz. 1045, poz. 1890

Załącznik do uchwały nr XXII/166/2016

Rady Powiatu Tarnogórskiego

z dnia 14 czerwca 2016 r.

Sprawozdanie z realizacji „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2011-2016” za rok 2015.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie realizowany w Powiecie Tarnogórskim w latach 2011-2016 powstał w odpowiedzi na zadania wyznaczone w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz.U. z 2015 poz. 1390). Program został przyjęty uchwałą Nr XI/110/2011 Rady Powiatu Tarnogórskiego z dnia 28 czerwca 2011 roku.

Celem nadrzędnym Programu jest ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz skuteczna ochrona osób doświadczających przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Tarnogórskiego. Program jest kierowany do osób doznających przemocy w rodzinie, świadków, osób stosujących przemoc w rodzinie, specjalistów podejmujących działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz instytucji, organizacji pozarządowych i społeczności lokalnych, działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Sprawozdanie z realizacji Programu dokonywane jest raz w roku w oparciu o analizę danych przekazanych do PCPR przez realizatorów poszczególnych zadań. Sprawozdanie sporządzono w oparciu o dane uzyskane od następujących instytucji, placówek i organizacji:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach
- Centrum Edukacji Ekonomiczno-Handlowej w Tarnowskich Górach
- Gimnazjum im. Ojca Ludwika Włodarczyka w Radzionkowie
- Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ożarowicach
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krupskim Młynie
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tworogu
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbrosławicach
- I Liceum Ogólnokształcące im. Stefanii Sempołowskiej w Tarnowskich Górach
- II Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Staszica w Tarnowskich Górach
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaletach
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarowicach
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzionkowie
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerkłańcu
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Miasteczku Śl.
- Parafia pw. Matki Sprawiedliwości i Miłości Społecznej w Tarnowskich Górach
- Pełnomocnik Burmistrza Miasta ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień
- Publiczne Gimnazjum nr 2 Sportowe w Tarnowskich Górach
- Publiczne Gimnazjum nr 3 w Tarnowskich Górach
- Publiczne Gimnazjum nr 4 im. Pułku 3. Ułanów Śląskich w Tarnowskich Górach,
- Publiczne Gimnazjum w Miasteczku Śląskim
- Specjalistyczny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Tarnowskich Górach
- Szkoła Podstawowa im A. Mickiewicza w Świerkłańcu
- Szkoła Podstawowa im Jana Pawła II w Zdenku
- Szkoła Podstawowa nr 1 w Miasteczku Śląskim
- Szkoła Podstawowa nr 1 w Radzionkowie
- Szkoła Podstawowa nr 10 w Tarnowskich Górach
- Szkoła Podstawowa nr 11 w Tarnowskich Górach
- Szkoła Podstawowa nr 15 im. Gwarków Tarnogórskich w Tarnowskich Górach
- Szkoła Podstawowa nr 2 w Miasteczku Śląskim
- Szkoła Podstawowa w Czekanowie
- Szkoła Podstawowa w Kopienicy
- Szkoła Podstawowa w Przezchlebiu
- Szkoła Podstawowa w Tąpkowicach
- Szkoła Podstawowa w Tworogu
- Szkoła Podstawowa w Zendku
- Szkoła Podstawowa z Oddziałami integracyjnymi nr 13 w Tarnowskich Górach

- Tarnogórski Ośrodek Terapii Uzależnień, Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej w Tarnowskich Górach
- Wieloprofilowy Zespół Szkół w Tarnowskich Górach
- Zbór Kościoła Zielonoświątkowego w Tarnowskich Górach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 w Tarnowskich Górach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 4 w Tarnowskich Górach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Miedarach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Orzechu
- Zespół Szkolno-Przedszkolny Szkoły Podstawowej nr 2 w Miasteczku Śląskim
- Zespół Szkół Artystycznych-Projektowych w Tarnowskich Górach
- Zespół Szkół Budowlano-Architektonicznych w Tarnowskich Górach
- Zespół Szkół Chemiczno-Medycznych i Ogólnokształcących w Tarnowskich Górach
- Zespół Szkół Techniczno-Ekonomicznych w Radzionkowie
- Zespół Szkół w Wieszowie
- Zespół Szkół w Zbrosławicach
- Prokuratura Rejonowa w Tarnowskich Górach
- Komenda Powiatowa Policji w Tarnowskich Górach

Działania podejmowane w ramach „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie” realizowanego w powiecie tarnogórskim w **2015 r.**

1) Edukacja społeczna i promocja postaw społecznych oraz działań wolnych od przemocy.

ZADANIE	INFORMACJE	REALIZATORZY
Opracowywanie i rozpowszechnianie materiałów i kampanii informacyjno – edukacyjnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie, jego	<p>Ilość materiałów informacyjnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ilość ulotek – 1 684 - ilość plakatów – 100 - ilość informatorów – 32 (Gazetki ścienne: 16) <p><u>Informatory, ulotki, plakaty:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - „Przemoc i agresja sposoby zapobiegania i radzenia sobie” 	PCPR, Policja, szkoły, NGO

negatywnych skutków
i sposobów
powstrzymywania

- „Gdzie mogę zwrócić się o pomoc”
- „Przemoc w rodzinie – cechy ofiary i sprawcy, sposoby uzyskania pomocy”
- „Jak pomagać rodzicom w rozwijaniu umiejętności wychowawczych i profilaktycznych”
- „Kocham reaguję”
- „Nie bądź obojętny na przemoc”
- „Jak wspierać w uczniach szacunek dla wartości rodzinnych”
- „Karta praw osoby dotkniętej przemocą w rodzinie”
- „Telefony interwencyjne i zaufania”
- „Przemocy nie”
- „Profilaktyka domowa”
- „Słowa dają moc”
- „Sława ranią na całe życie”
- „Reaguj na przemoc”
- „Postaw na rodzinę”
- „Gdy milczysz pozwalasz na przemoc”
- „Nie myśl że to nie Twoja sprawa”
- „Krzywdzone dzieci nie mówią o tym”
- „Nie musisz się na to godzić”
- „Przemoc wobec najbliższych jest przestępstwem”
- „Dowiedz się jak zatrzymać przemoc”
- „Dzieciństwo bez przemocy”
- „Dziecko a przemoc w rodzinie”
- „Przemoc psychiczna – tajemnica czterech ścian”
- „Czy nadal chcesz o tym milczeć”
- „Czy nadal myślisz, że to jej prywatna sprawa”
- „Jeśli doświadczasz przemocy”
- „Jeśli jesteś świadkiem przemocy”

- „Nie hejtuj – przemoc boli”
- „Samotność bo nie mam modnych ciuchów”
- „Nie godzę się na przemoc”
- „Moje dziecko – agresor czy ofiara.”
- „Cyberprzemoc – reaguj.”
- „Batalia ze złością”
- „Bezpieczna i przyjazna Szkoła.”
- „Bezpieczna +”
- „Zachowaj trzeźwość umysłu”
- „Tydzień Pomocy Osobom Poszkodowanym Przestępstwem”
- „Zatrzymaj przemoc”
- informatory z wykazem placówek służących pomocą ofiarom przemocy w rodzinie, punktów interwencji kryzysowej, w tym procedury „Niebieskiej Karty”, dotyczące zapobieganiu i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Kampanie:

- „Zobacz – Usłysz – Powiedz”
- „Uderz ją”
- „Dzień bezpieczeństwa Internetu”
- „Postaw na Rodzinę”
- „Kocham - nie biję”
- „Stop przemocy w rodzinie”
- „Stop cyberprzemocy”
- „Dzieci Niczyje”
- „Nie musisz się na to godzić”
- „Dowiedz się jak zatrzymać przemoc”
- „Reaguj na Przemoc”
- „Razem bezpieczniej – kocham nie biję”
- „Trzeźwy umysł”

	<ul style="list-style-type: none"> - „Nie reagujesz-akceptujesz” - „Bicie, czas z tym skończyć” - „Postaw na rodzinę” - „Nie musisz się na to godzić – reaguj na przemoc”, - „Słowa ranią na całe życie” 	
Realizacja programów profilaktycznych w szkołach dot. zjawiska przemocy w rodzinie	<p><u>Nazwa i ilość zrealizowanych programów:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - „Powiatowy Program Zapobiegania Przestępczości oraz Porządku Publicznego i Bezpieczeństwa Obywateli” - „Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” - „Przemoc w rodzinie – cechy ofiary i sprawcy, sposoby uzyskania pomocy” - „ARS czyli jak dbać o miłość” - „Zajęcia w ramach Wychowania do życia w rodzinie (przemoc w rodzinie, cykl przemocy, funkcjonowania w rodzinie, znaczenie prawidłowych postaw rodzicielskich, zagrożenia życia rodzinnego, profilaktyka przemocy seksualnej wśród rówieśników, seksting, przemoc i przestępstwo seksualne, nadużycia w związku, system kar i nagród w wychowaniu dzieci) - Szkolny Program Wychowawczy i Szkolny Program Profilaktyki realizowany w każdej szkole (np. omówienie konwencji praw dziecka w zakresie przemocy wobec dzieci, prawa dziecka) - „Program SOSW” – wychowawczy i profilaktyczny - „Czerwony Kapturek” - bajki terapeutyczne - „Dobra Rada” - „Przemocy nie” - „Profilaktyka domowa” - „Bezpieczna i przyjazna szkoła” - „Razem bezpiecznie” - Elementy programu „Siedmiu Kroków” 	Poradnia psychologiczno-pedagogiczna, szkoły, policja, NGO

- Współpraca z zespołem do spraw nieletnich i patologii przy Komendzie Powiatowej Policji – spotkanie z młodzieżą
- „Bezpieczna +”
- „Postaw na rodzinę”
- „Zachowaj trzeźwość – Grajmy w jednej drużynie”
- Program Promocji Zdrowia i Profilaktyki Uzależnień – przewodnik nauczyciela szkoły podstawowej i gimnazjum – ścieżki między przedmiotowe.
- „Czuje się bezpiecznie, czuje się dorosły”
- Program Profilaktyczno-terapeutyczny dla dzieci z nadpobudliwością psychoruchową
- Program „Koordynator ds. Bezpieczeństwa w szkole”
- godziny wychowawcze oraz zajęcia profilaktyczne dot. złości, agresji, przemocy (również domowej)
- „Zapłątani w Sieci”
- Uczniowie tworzyli prezentacje multimedialne związane tematycznie z problemem przemocy
- Szkolny Piknik Rodzinny podczas trwania imprezy rozdawano ulotki związane tematycznie z bezpiecznym pobytem dzieci w rodzinach,
- Realizacja programu „Archipelag Skarbów”,
- Realizacja programu „Bezpiecznie – chce się żyć”
- „Kto mieczem wojuje ten od miecza...”
- Warsztaty profilaktyczno-edukacyjne z zakresu przeciwdziałania przemocy dla uczniów
- „Stop dla ryzyka”
- „Nie zmarnuj swojego życia”
- „Program siedmiu kroków dla klas VI”
- „Nie jesteś sam” zajęcia prowadzone przez PCPR w szkole

	<p>Rozdane adresy (MOPS,PCPR,PPPP), telefony Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka, Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie Niebieska Linia, bezpłatny telefon zaufania dla dzieci i młodzieży</p> <p>-Program Promocji Zdrowia i Profilaktyka uzależnień</p> <p>- „Czuję się bezpiecznie, czuję się dorosły”</p> <p>-”Koordynator ds. bezpieczeństwa w szkole”</p> <p>Coroczne spotkania uczniów szkół z Policją</p> <p>Liczba osób objętych działaniami: ok. 3 790</p>	
<p>Realizacja programów w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie</p>	<p><u>Nazwa i ilość programów:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Szkolne programy profilaktyczne i wychowawcze - Stałe poradnictwo i konsultacje dla uczniów doznających przemocy w rodzinie, świadków przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc, - Rozpowszechnianie w szkołach wśród uczniów i rodziców informacji o instytucjach i możliwościach uzyskania pomocy w środowisku lokalnym, - Szkoleniowe Rady pedagogiczne dotyczące bezpieczeństwa dziecka i przeciwdziałania przemocy, - „Dziękuję, nie piję” - Organizowane spotkania dla rodziców z psychologiem, policją, - Debaty w klasach „Szanujesz innych, szanujesz siebie” z udziałem rodziców, uczniów, pedagogów i wychowawców. - Organizowanie warsztatów plastycznych dla dzieci „Tęczowy Świat” - na temat bezpiecznego korzystania z nowych technologii: telefon komórkowym, internet, cyberprzemoc. - Akcja profilaktyczna polegająca na rozpowszechnianiu informacji dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie. 	<p>PCPR, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, NGO</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Program „Szlanka Mleka” - Program „Owoce i warzywa w szkole” - Ortografiiti – program edukacyjno-Terapeutyczny „Czytam, rozumiem, piszę”. - „Ja też to potrafię” - program zajęć kompensacyjno-korekcyjnych dla uczniów edukacji wczesnoszkolnej. - „Warsztaty dramatyczne” <p>zajęcia dot. empatii i współodczuwania (zbiórki dla domu dziecka)</p> <p><u>Liczba osób objętych działaniami:</u> ok. 546</p>	
Realizacja programów edukacyjnych i wspierających dot. zjawiska i zapobiegania przemocy wobec osób starszych i niepełnosprawnych	<p><u>Nazwa programu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Programy wychowawcze szkół w tym np. rola babci i dziadka w rodzinie, odpowiedzialność za szczęście w rodzinie, kiedy kończy się okres „brania” a kiedy zaczyna „dawania”, współpraca z Domami Pomocy Społecznej i Domem Dziecka, pogadanki nt. Fundacji 'Poza horyzont, udział w konkursie dotyczącym osób niewidomych. - Programy zajęć rewalidacyjnych przeprowadzone w szkole - Zajęcia w klasach Tolerancja, Prawa człowieka. - Program wychowawczo-profilaktyczny - „Spójrz inaczej” - Praca na rzecz placówek Dom Seniora „Dolomity”, ZDROWiR, Dom Pomocy Społecznej - „Wolontariat „Hominem Quero” 21 - „Czy na pewno jesteśmy inni” - „Dotyk, który nie znika” - „Żyj z pompą” kampania na rzecz dzieci z MPD - Zajęcia w WTZ - Szlachetna paczka - Udział w uroczystościach na rzecz społeczności lokalnej - „Dzień bez przemocy w szkole” 	Szkoły, NGO

	<ul style="list-style-type: none"> - „Dzień Osoby Niepełnosprawnej” - zajęcia dot. Zespołu Aspergera <p>Wspólne spędzanie czasu uczniów szkoły z niepełnosprawnymi uczniami i podopiecznymi Instytucji dla osób niepełnosprawnych, konkursy np. Bezpieczna Szkoła- Bezpieczny uczeń - „Mój przyjaciel jest Inwalidą”, białe podkoszulki dla osób włączających się w akcję Wolontariat w Instytucjach dla osób niepełnosprawnych</p>	
Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie ze stresem, agresją, sytuacjami trudnymi	<p><u>Nazwa i ilość szkoleń:</u></p> <p>Ankieta diagnozująca poczucie bezpieczeństwa wśród uczniów klas pierwszych</p> <p>Diagnoza problemów dotyczących: agresji i przemocy, zażywania substancji psychoaktywnych oraz spędzania czasu wolnego;</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Przełam PrzeMOC” - „TZA ART” - Spektakl profilaktyczny „ww.siec.com”, „Kto to taki” - „Fascynująca podróż przez wirtualny świat – bezpieczne media” - „W sieci internetu” - „Ziołowe perypetie młodych Bylinków – unikaj używek” - „Być wolnym – problem uzależnienia” - „Jak pracować nad emocjami” - „Stres – przyczyny, reakcje na stres, odporność na stres” - „Rozwijanie umiejętności rozwiązywania konfliktów” - „Jak radzić sobie z przemocą i agresją” - „Wpływ grupy na jej członków” - „Aktywne słuchanie, komunikaty Ja” - „Jak nie ulegać manipulacji” - „Skuteczne podejmowanie decyzji” - „Jak spędzać wolny czas” - Warsztaty prowadzone przez pracowników poradni profilaktycznej 	PCPR, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, szkoły, NGO, TOTU

„Krokus”

- „Dni Profilaktyki”

- „Znajdź właściwe rozwiązanie”

- „Dziewczynka z zapalkami” współpraca w ramach koła z fundacją

- „Blżej dziecka, dalej od narkotyków”

- „Smak życia czyli debata o dopalaczach”

- Zajęcia z zakresu: integracji zespołu klasowego, doskonalenie

komunikacji – budowanie pozytywnych relacji rówieśniczych,

rozwijanie empatii i zrozumienia, kształtowanie zachowań

asertywnych, bezpieczeństwo – normy i zasady zachowania się na

terenie szkoły, rozpoznawanie uczuć,

- Półkolonie „Akcja Zima – Profilaktyka”

- Półkolonie „Akcja Lato – Profilaktyka”

- „Jak rozwiązywać konflikty w grupie”

- „Gdzie szukać pomocy w sytuacjach kryzysowych”

- „Ja i moja rodzina – kształtowanie prawidłowych relacji i więzi”

- „Uzależnienia i ich skutki – wpływ na zdrowie i relacji w rodzinie”

- „Uczymy się żyć w przyjaźni”

- „Przestępstwa popełnianie wśród nieletnich”

- „Internet uczy bawi ale... i zagraża”

- „Nie pękaj, czyli jak sobie radzić z trudnymi emocjami”

- „Co czuję ja, co czujesz Ty”

- „Stop przemocy i agresji”

- „Znajdź właściwe rozwiązanie”

- „Bezpieczne Ferie”

- „Jak radzić sobie ze złością i agresją”

- Program autorski „Droga do zdrowia”

- Program „Nie pal przy mnie proszę”

- „Znajdź właściwe rozwiązanie”

- Skóra pod lupą”
- „Tydzień Promocji Zdrowia”
- „Rodzinny dzień sportu”
- „Rodzinny bal karnawałowy”
- „Maruhiana – prawda i mity”
- „Stop cyberprzemocy”
- „Jak się czuję w klasie – budowanie relacji i współpracy”
- „Narkotyki kradną wolność”
- „Trening integracyjny”
- „Moja klasa -oczekiwania i obawy”
- „Bliżej ucznia”
- „Dopalacze – to mnie nie kręci”
- „Dopalacze – wróciły”
- „Twój nastolatek potrzebuje Ciebie”
- „Jak rozmawiać z dzieckiem o dopalaczach”
- „Jak rozwiązywać problemy”
- „Jak radzić sobie ze stresem i emocjami”
- „Kogo prosić o pomoc w sytuacji zagrożenia”
- „Stres pod kontrolą”
- „Spójrz inaczej na agresję”
- Kampania dot. przeciwdziałania uzależnieniu od komputera i internetu, szkodliwości napojów energetycznych, przeciwdziałania sięganiu po alkohol, przeciwdziałania paleniu papierosów
- „Batalia ze złością”
- „Czym jest stres”
- „Ferie w szkole”
- Zajęcia promujące zdrowy tryb życia „Orlik”
- Program profilaktyczny „Łagodzenie konfliktów”
- Warsztaty profilaktyczne realizowane przez FALOCHRON

- Program profilaktyczny „Dopalacze”
- Warsztaty Współczesne zagrożenia – Dopalacze
- Warsztaty profilaktyczny „Wirtualna rzeczywistość – korzyści i zagrożenia”
- Program znajdź właściwe rozwiązanie
- Spektakl profilaktyczny „Serce lasu – przyjaźń”, „Cyber pułapka”
- Przyjaciel Zippiego program rozwijania umiejętności emocjonalno-społecznych
- warsztaty profilaktyczne z zakresu umiejętności interpersonalnych „Jesteś jedyny”
- Program wychowawczy dotyczący agresji i przemocy, rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie w trudnych sytuacjach, opanowanie stresu
- Materiały informacyjno-edukacyjne na temat przemocy w rodzinie i jej negatywnych skutków
- Szkolenie z zakresu przeciwdziałania zjawiska cyberprzemocy i uzależnienia od komputera i Internetu
- „Kto Mieczem wojuje” – szkolenie z zakresu przeciwdziałania zachowaniom agresywnym
- „Ja i mój uczeń pracujemy aktywnie”
- „Bezpieczna droga do szkoły”
- pogadanki i zajęcia profilaktyczo-wychowawcze realizowane świetlicy szkolnej
- „Spotkania z ciekawymi ludźmi”
- Wspólne obchodzenie uroczystości szkolnych, świąt religijnych
- „Konkursy czystości” w ramach współpracy z pielęgniarką
- Wycieczki krajobrazowe, do kina, festyn, słodki czwartek, półkolonie, zielona szkoła, zajęcia i zawody sportowe oraz pozalekcyjne

- Poradnictwo dla rodziców pedagoga szkolnego
- Warsztaty – „Jak radzić sobie z agresją”
- „Sposoby na własną i cudzą agresję”
- „Wrażliwość na ludzkie cierpienie. Czym jest tolerancja?”
- „Stres - skąd się bierze, jak sobie z nim radzić?”
- „Umiem radzić sobie w sytuacjach trudnych”
- „Jak stworzyć dobry zespół klasowy, cechy dobrego kolegi, dobrej koleżanki”
- „Sposoby rozwiązywania nieporozumień i konfliktów”
- „Umiem i mogę kierować swoim zachowaniem (analiza szkolnego systemu oceniania zachowania)”
- „Mocne i słabe strony”
- „Szanuję siebie i innych”
- „Jak uczyć się efektywnie”
- „Jak realizować swoje marzenia”
- „Wagary – droga donikąd”
- „Co nam daje pozytywne myślenie?”
- „Jak oswoić stres”
- „Przeciwdziałanie przemocy fizycznej i psychicznej”
- „Jak radzić sobie z własną i cudzą agresją”
- „Saper – czyli jak rozminować agresję”
- Zajęcia w klasach dotyczące: relacji rówieśniczych, postaw uczniów, profilaktyki zachowań agresywnych, norm zachowań, sposobu radzenia sobie ze stresem i złością, dogoterapii jako alternatywna metoda zapobiegania agresji,
- „Żyj mocniej”
- :Warsztaty: Marihuana. Prawda czy mit”
- „Agresja w nas i wokół nas”
- „Jak radzić sobie ze stresem”

	<ul style="list-style-type: none"> - „Asertywność” - Warsztaty: planowanie własnej kariery, przygotowanie do wyjścia na rynek pracy, Rozmowa kwalifikacyjna - „Agresji i wykluczeniu mówimy nie” <p>Wyjazdy do kina, teatru w ramach programów profilaktycznych, spektakle edukacyjne Wspólne obchodzenie akademii, uroczystości , świąt, wycieczki, festyny. Spotkania z ciekawymi ludźmi.</p> <p><u>Ilość uczestników objętych działaniami:</u> ok.2 359</p>	
Rozwijanie edukacji przedmałżeńskiej na rzecz przeciwdziałania przemocy	<p>Ilość poradni narzeczeńskich: 2</p> <p>Ilość kursów przedmałżeńskich: 57</p> <p>Ilość uczestników kursów: 231</p>	Parafie (poradnie życia rodzinnego), NGO, szkoły

2) Stworzenie organizacyjnych i kadrowych warunków do udzielenia profesjonalnej pomocy ofiarom, świadkom i sprawcom przemocy w rodzinie.

ZADANIE	DANE	REALIZATORZY
Specjalistyczne poradnictwo psychologiczne, prawne, socjalne i rodzinne	<p><u>Ilość porad:</u> 734</p> <p><u>Ilość rodzin korzystających z poradnictwa:</u> 135</p>	PCPR, TOTU, poradnia psychologiczno-pedagogiczna
Działalność Punktu Interwencji Kryzysowej	<p><u>Ilość konsultacji:</u> 133</p> <p><u>Ilość osób korzystających z pomocy w punkcie:</u> 60</p> <p>Punkt Interwencji Kryzysowej funkcjonował do maja 2015r.</p>	PCPR
Działalność Punktu Konsultacyjnego dla Osób Poszkodowanych w wyniku przestępstw i przemocy	W 2015 r. mieszkańcy Powiatu mieli możliwość skorzystania z dyżurów pełnionych przez psychologa, pracownika socjalnego i funkcjonariuszy Policji – przeprowadzono 6 konsultacji.	PCPR, Policja
Udostępnienie informacji	<u>Wydane broszury informacyjne:</u>	PCPR, OPS, NGO

o miejscach w ośrodkach wsparcia i specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - Broszury informacyjne wydane przez Ośrodki Pomocy Społecznej - informator Stop przemocy w rodzinie i plakat Reaguj – przemoc nie skończy się sama OPS Radzionków - Karta informacyjna dla osoby stosującej przemoc w rodzinie - Karta praw osoby dotkniętej przemocą w rodzinie - Informacje zamieszczane na tablicach ogłoszeń na terenie Ośrodków Pomocy Społecznej - Informacje zamieszczane na stronach internetowych jednostek - Informacje udzielane są w formie ustnej na posiedzeniach grupy roboczej oraz przez pracowników socjalnych w ramach prowadzonej pracy socjalnej. 	
Utworzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej z miejscami hostelowymi	<u>Ilość miejsc hostelowych: 0</u> <u>Ilość osób korzystających z pomocy OIK: 0</u>	PCPR
Stworzenie optymalnych warunków do przesłuchań dzieci – świadków, ofiar i sprawców przemocy - „Przyjazny Pokój Przesłuchań”, obecność psychologa	W Komendzie Powiatowej Policji w Tarnowskich Górach brak jest pomieszczeń spełniających wymogi „Niebieskiego Pokoju” (przesłuchań związanych z przemocą dokonują funkcjonariusze Wydziału Kryminalnego w swoich pokojach).	Policja, PCPR
Zapewnienie dzieciom doznającym przemocy miejsc w rodzinach zastępczych i POW	<u>Ilość przeszkolonych kandydatów na rodziców zastępczych: 8</u> <u>Ilość dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i POW:</u> ilość dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka 53 ilość dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo wychowawczych 9	PCPR, sąd, kuratorzy, policja
Zapewnienie pomocy lekarskiej ofiarom przemocy	<u>Ilość wydanych zaświadczeń:</u> brak danych	Zakłady opieki zdrowotnej

w rodzinie		
Promocja, realizacja i usprawnienie procedury „Niebieskiej Karty”	<u>Ilość formularzy „Niebieska Karta”</u> : 399 <u>Ilość interwencji wspólnych służb</u> : ok. 165	OPS, Policja, GPRPA
Ochrona przed dalszym krzywdzeniem – izolacja sprawcy przemocy	<u>Ilość wydanych nakazów opuszczenia lokalu mieszkalnego przez sprawcę przemocy w rodzinie</u> : 8 <u>Ilość wydanych zakazów kontaktowania się z pokrzywdzonym – osobą doznającą przemocy w rodzinie</u> : 8 Zatrzymano 29 osób wobec których istnieje podejrzenie że stosują przemoc. Doprowadzono do Izby wytrzeźwień 78 osób wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc pod wpływem alkoholu. Doprowadzono do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych 18 osób.	Policja, prokuratura, sąd
Ochrona przed dalszym krzywdzeniem – pomoc w uzyskaniu schronienia w mieszkaniu socjalnym	Ilość przyznanych lokali socjalnych: 6 Skierowanie do ośrodka wsparcia: 2	Urzędy miast i gmin, OPS
Realizacja Programu Korekcyjno-Edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie	<u>Ilość edycji programu korekcyjno-edukacyjnego</u> : 1 <u>Ilość sprawców objętych programem</u> : 15	PCPR, Policja, kuratorzy, Sąd, OPS, Areszt Śledczy
Programy terapeutyczne i grupy wsparcia dla ofiar przemocy	<u>Ilość grup wsparcia dla ofiar przemocy</u> : 51 <u>Ilość programów terapeutycznych</u> : 1 <u>Ilość uczestników grup wsparcia i grup terapeutycznych</u> : 32	PCPR, TOTU
Działania związane z profilaktyką	<u>Ilość osób biorących udział w terapii leczenia uzależnień ambulatoryjnej</u> :	Poradnie leczenia uzależnień, GKRPA, NGO

i rozwiązywaniem problemów alkoholowych	<p>65</p> <p><u>Ilość skierowań na leczenie stacjonarne:</u></p> <p>24</p> <p><u>Ilość uczestników grup wsparcia dla osób współuzależnionych:</u> 65</p> <p><u>Ilość grup samopomocowych:</u> 5</p> <p><u>Ilość projektów profilaktycznych:</u> 11</p> <p>Standardy w profilaktyce problemowej 2015</p> <p>Stop dla ryzyka</p> <p>Projekty profilaktyczne realizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbrosławicach.</p> <p>Projekt profilaktyczny realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzionkowie</p>	
Realizacja szkoleń podnoszących kwalifikacje i doskonalących umiejętności poszczególnych służb w zakresie pracy z osobami doświadczającymi przemocy oraz osobami stosującymi przemoc w rodzinie	<p><u>Nazwy szkoleń:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - „Agresja w szkole” - „Warsztaty Teatralne” - „Warsztat „Zespół Interdyscyplinarny oraz Grupa Robocza – praktyczne aspekty funkcjonowania” - „Szkolenie dla kadry instytucji pomocy społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie” - „Jak radzić sobie z prowokacyjnymi zachowaniami uczniów. Metoda konstruktywnej konfrontacji” - „Diagnoza wykorzystywania seksualnego dzieci i młodzieży” - „Strategie postępowania wobec przemocy i zachowań agresywnych” - „Szkoła dla Rodziców i wychowawców” - „Studium Przeciwdziałania Przemocy” - szkolenie z zakresu pracy z ofiarą przemocy dla zespołu interdyscyplinarnego - „Aspekty pracy Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych w 	PCPR, OPS, policja, szkoły, sąd, NGO

- ramach procedury Niebieskiej Karty”
- Spotkanie instruktażowe z członkami grup roboczych w Tarnowskich Górach dot. Procedury Niebieskiej Karty.
  - Członkowie Zespołów oraz grup roboczych otrzymali pendrive z treścią wszystkich aktów prawnych, dokumentów niezbędnych do realizacji procedury Niebieskiej Karty.
  - Szkolenie z zakresu funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych oraz pracy z dzieckiem jako ofiarą przemocy dla członków Zespołów Interdyscyplinarnych
  - Szkolenie Rady Pedagogicznej dot. procedury Niebieskiej Karty
  - Szkolenie: dokumentacja szkoły nauczyciela, wychowawcy klasy po zmianie rozporządzenia MEN z dnia 29.08.2014
  - Konferencja szkoleniowa z udziałem pracowników Powiatowej Komendy Policji w Tarnowskich Górach
  - Szkolenia z doskonalenia zawodowego policjantów z zakresu procedury Niebieskiej Karty.
  - „Pomoc dziecku w trudnych sytuacjach życiowych”
  - „Nienawidzę. Na marginesie grupy, czyli jak przeciwdziałać dyskryminacji w szkole?”
  - Rodzic trudny, rodzic wymagający – negocjacje/ współpraca z rodzicami
  - Podstawowe umiejętności wychowawcze i psychospołeczne nauczyciela Jak współpracować z rodzicami uczniów?”
  - Konferencja szkoleniowa z udziałem pracowników Powiatowej Komendy Policji dla nauczycieli
  - Praca z rodziną w oparciu o zespoły interdyscyplinarne
  - Praca z osobą stosującą przemoc – doskonalenie warsztatu pracy
  - Praca z osobą doznającą przemocy – doskonalenie warsztatu pracy.

Ilość osób biorących udział w szkoleniach: 325

3) Efektywna współpraca instytucji i organizacji na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

ZADANIE	DANE	REALIZATORZY
Realizacja interdyscyplinarnych szkoleń dla służb zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	<p>Ilość szkoleń: 13</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Wdrażanie i ewaluacja systemu pomocy psychologiczno-pedagogicznej” - „Organizacja Pomocy Psychologiczno-pedagogicznej”- studia podyplomowe - Stop substancjom psychoaktywnym” - „Dopalacze” - „Reagowanie w sytuacjach zagrożenia” - „Jak napisać program profilaktyczny” - Interdyscyplinarna formuła pracy w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie <p>Zespołów Interdyscyplinarnych oraz grupa robocza – praktyczny aspekt funkcjonowania</p> <ul style="list-style-type: none"> -Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i przemocy ze względu na płeć dla zespołu interdyscyplinarnego -Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie I i II stopnia - Przemoc w rodzinie – Niebieska Karta - „Niebieskie karty – stymulacja pracy grup roboczych” - „Interdyscyplinarnie przeciwko przemocy w rodzinie” - udział w spotkaniach Regionalnej Śląskiej Koalicji Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” <p>Szkolenia realizowane przez GOPS w Krupskim Młynie, MOPS Kalety, MOPS Radzionków, GOPS Zbrośławicach, MOPS Tarnowskie Góry</p> <p><u>Ilość osób biorących udział w szkoleniach: 65</u></p>	PCPR, OPS, policja, szkoły, NGO
Praca z rodziną w oparciu o zespoły interdyscyplinarne	<p>Ilość grup roboczych: 323</p> <p>Ilość rodzin objętych pracami zespołu: 312</p>	PCPR, OPS, Policja, szkoły, sąd, NGO
Organizacja konferencji i spotkań w celu wymiany doświadczeń i informacji	<p>Nazwy spotkań i konferencji:</p> <ul style="list-style-type: none"> „Konferencja TCK przy II forum Abstynenckim” - Współpraca z fundacją „Dziewczynka z zapalkami” 	PCPR, OPS, policja, szkoły, sąd, NGO

z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<p>-”Interdyscyplinarnie wobec przemocy w rodzinie”</p> <p>Spotkania w zespołach nauczycieli w celu wymiany doświadczeń</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Zanim nie jest za późno” - „Podaj dłoń” - Posiedzenia Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych - Spotkanie z Policją w PPPP w Tarnowskich Górach. - Spotkanie Policji z pracownikami PCPR w zakresie bezpieczeństwa Pracowników socjalnych i pozostałych pracowników podczas wykonywania czynności służbowych, - Współpraca z Sądem, kierowanie wniosków o wgląd w sytuację rodzinną. - Współpraca z pracownikami TOTU, PCPR, PPPP, MOPS - Spotkania w ramach zespołów wychowawczych - „Szkolna interwencja profilaktyczna” - „Znajdź właściwe rozwiązanie” - szkolenie wewnętrzne dot. procedury Niebieskiej Karty - Superwizja dla członków grup roboczych - Spotkania konsultacyjno – informacyjne pedagogów szkół ponadgimnazjalnych w Powiatowej Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej 	
--	---	--

Na podstawie informacji zebranych w powyższej tabeli można stwierdzić iż w 2015 r. jednostki i organizacje ujęte w sprawozdaniu prowadziły szeroką działalność w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy.

Działania podejmowane w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy mają na celu zmniejszenie skali zjawiska przemocy na terenie powiatu tarnogórskiego poprzez: edukację społeczną i promocję postaw społecznych oraz działań wolnych od przemocy, stworzenie organizacyjnych i kadrowych warunków do udzielenia profesjonalnej pomocy osobom doznającym przemocy i osobom stosującym przemoc, a także świadkom przemocy w rodzinie oraz efektywną współpracę instytucji i organizacji na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie i ochrony osób doświadczających przemocy w rodzinie.

W ramach Programu, realizowane są liczne działania edukacyjne i informacyjne. Udostępnianych jest wiele materiałów zawierających informacje na temat zjawiska przemocy, jego skutków i sposobów reagowania. Ulotki te zawierają również informacje na temat miejsc, w których można uzyskać pomoc. Istotnym zadaniem wydaje się również rozpowszechnienie materiałów także poza instytucjami takimi jak: PCPR, Ośrodki Pomocy Społecznej, Policja czy szkoły, aby zwiększyć świadomość społeczeństwa na temat miejsc, do których można się zgłosić w razie zagrożenia zjawiskiem przemocy.

Ilość udostępnionych materiałów, ilość programów, szkoleń i osób biorących w nich udział w rzeczywistości jest znacznie wyższa, gdyż określenie jest trudne do oszacowania, nie wszystkie jednostki przysyłające sprawozdania podały ich ilość.

Istotnym zadaniem w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest prowadzenie działań profilaktycznych na terenie szkół. Policjanci, pedagodzy, psychologowie szkolni oraz przedstawiciele stowarzyszeń na bieżąco przeprowadzają pogadanki, warsztaty oraz szkolenia dotyczące profilaktyki przemocy, zarówno domowej, jak i pomiędzy rówieśnikami i cyberprzemocy. Dopełnieniem działań profilaktycznych są szeroko zakrojone zajęcia edukacyjne w zakresie radzenia sobie ze stresem, agresją oraz sytuacjami trudnymi. Podejmowane działania dotyczą także tematyki prawidłowej komunikacji w klasie, zachowań prospołecznych, kształtowania altruizmu i empatii. Uzupełnieniem zajęć teoretycznych jest zaangażowanie dzieci w wolontariat na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.

Pracownicy instytucji działający w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie uczestniczą w licznych konferencjach i szkoleniach. W 2015 r. tematyka szkoleń dotyczyła: procedury Niebieskiej Karty, zadań podejmowanych przez zespoły interdyscyplinarne, pomocy prawnej i psychologicznej osobom małoletnim i dorosłym doświadczającym przemocy. Szkolenia te związane były z różnymi formami przemocy: seksualnej, rówieśniczej, domowej, a także cyberprzemocy. Ich celem jest podnoszenie kompetencji pracowników zaangażowanych w pracę z osobami doświadczającymi przemocy poprzez zwiększenie wiedzy na temat rozpoznawania i diagnozowania zjawiska, prowadzenia działań profilaktycznych i edukacyjnych, a także udzielanie profesjonalnego wsparcia.

Ważnym obszarem w zakresie przeciwdziałania przemocy jest pomoc interdyscyplinarna, angażująca różne, wzajemnie współpracujące ze sobą instytucje. Również w 2015 r. odbywały się spotkania pomiędzy przedstawicielami policji, szkół, ośrodków pomocy społecznej, mające na celu wymianę doświadczeń i informacji pomiędzy służbami i instytucjami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy. Pracownicy spotykają się ze sobą w ramach grup roboczych, a także na interdyscyplinarnych konferencjach i szkoleniach.

Aktywności podejmowane na rzecz osób doświadczających przemocy koncentrują się na udzielaniu specjalistycznego wsparcia psychologicznego, prawnego i socjalnego. Ponadto, w celu ochrony przed dalszym krzywdzeniem przyznane zostały lokale socjalne.

W celu zwiększenia skuteczności działań Policji w 2015r kontynuowano porozumienie ze Starostwem Powiatowym na mocy, którego funkcjonuje lista psychologów udzielających specjalistycznego wsparcia i pomocy psychologicznej osobom małoletnim będącym ofiarami bezpośredniej przemocy w trakcie wykonywania czynności przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Tarnowskich Górach. Ponadto w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie istnieje możliwość skorzystania z dyżuru psychologa i policji w ramach Punktu Konsultacyjnego dla Osób Poszkodowanych w wyniku przestępstw i przemocy.

W ramach oddziaływań nakierowanych na osoby stosujące przemoc w rodzinie, dzięki współpracy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie z kuratorami, przewodniczącymi zespołów interdyscyplinarnych i policją, zorganizowano jedną edycję Programu Korekcyjno-Edukacyjnego w warunkach wolnościowych. W oddziaływaniach wzięło udział piętnaście osób, z czego ośmiu ukończyło Program. Celem oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych było m.in. zahamowanie i ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie, uświadomienie i zidentyfikowanie zachowań przemocowych wobec bliskich, rozpoznawanie i kontrolowanie własnych emocji, kształtowanie umiejętności komunikacji opartej na szacunku i partnerstwie oraz budowanie poprawnych relacji w rodzinie. W bieżącym roku na terenie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie również organizowany jest Program Korekcyjno-Edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Na podstawie sprawozdania można stwierdzić, iż w 2015 roku było prowadzonych wiele działań na rzecz przeciwdziałania przemocy, w które zaangażowane były instytucje i służby z terenu powiatu tarnogórskiego.

Obszary, które w następnych latach wymagałyby podjęcia większych działań to:

- zadania z zakresu promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w formie szkoleń, warsztatów lub grup wsparcia dla rodziców
- wznowienie działalności Punktu Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie
- podjęcie działań mających na celu utworzenie na terenie powiatu tarnogórskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej z miejscami hostelowymi zapewniającymi schronienie dla osoby doznającej przemocy, w którym udzielana byłaby profesjonalna pomoc psychologiczna, prawna i socjalna

- rozszerzenie działalności Punktu Konsultacyjnego dla Osób Poszkodowanych w wyniku przestępstw i przemocy
- podjęcie działań zwiększających bezpieczeństwa pracowników pomocy społecznej poprzez organizację szkoleń z zakresu asertywności, komunikacji z klientem oraz samoobrony fizycznej
  - rozwój superwizji, coachingu i grup wsparcia dla osób i służb realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- praca nad wzmocnieniem współpracy pomiędzy Sądem, Prokuraturą a PCPR w zakresie realizacji programu korekcyjno edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Do końca 2016r zostanie przygotowany Powiatowy Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2017-2020.

Przygotowała:

Marzena Pabijan